CÀTEDRA INNOVACIÓ EMPRESA

3r Trimestre de 2017

INFORME DE CONJUNTURA

L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

Sumari

Activitat econòmica 1
Ocupació 2
Atur 5
Preus (IPC) 6
Activitat turística. Anàlisi de l'oferta hotelera. 7
La construcció residencial 9
Comerç exterior 12
Índex de quadres i gràfics 14

Indicadors

Ocupació
Atur
Preus (IPC)
Activitat turística
Construcció residencial
Comerç exterior

Llegenda icones:

Empitjora | Igual | Millora

Tercer trimestre de 2017

1. Introducció

En analitzar la conjuntura del tercer trimestre de 2017, el primer que cal considerar és la forta creació d'ocupació i la disminució de l'atur. En termes interanuals, l'ocupació ha augmentat el 4,94 %, un percentatge molt superior a les variacions dels conjunts català i espanyol. Aquesta dada comporta una taxa d'atur del 13,49 %, és a dir, una disminució relativa molt superior a la de les altres àrees que l'acosta més a la del total català que no pas a la del total espanyol. Tot i la forta caiguda de l'atur, no s'han de perdre de vista tres aspectes del mercat laboral de la zona: en primer lloc, la disminució del nombre d'actius, un fenomen molt més accentuat a la zona que al conjunt català que pot tenir conseqüències sobre el dinamisme futur de la capacitat productiva de l'àrea; en segon lloc, el nombre d'aturats de llarga durada, que es troba per sobre del 55 % del total, i en tercer lloc, la contractació temporal com a base de la creació d'ocupació nova.

Malgrat l'estacionalitat de l'activitat productiva a la zona, derivada del dinamisme turístic, cal dir que al tercer trimestre els sectors en què s'ha creat més ocupació han estat la indústria i la construcció. La causa principal és que al sector turístic les contractacions es van cobrir amb escreix a finals del segon trimestre i això hi ha limitat la contractació durant els mesos del tercer trimestre de l'exercici.

Igual que ha passat en altres àrees, en variació interanual els preus s'han moderat al voltant del 2 %, tot i el fort augment dels transports i, en menor mesura, d'hotels, bars i restauració. La variació dels preus del petroli ha afectat directament els transports i menys la resta d'activitats, mentre que la repercussió a altres béns i serveis és inferior com a conseqüència de l'estancament i pèrdua de valor relatiu en que es troben les rendes salarials.

Les dades interanuals fins al setembre relatives a la temporada turística mostren una variació del 9,1 % en el nombre de viatgers i del 6,74 % en les pernoctacions. Tot i que l'estada mitjana del visitant ha disminuït, el nombre de viatgers s'ha incrementat. Això ha estat un factor important en l'augment de l'ocupació, que s'ha manifestat principalment en hotels i càmpings, on tenen un pes important els visitants residents i les pernoctacions dels no residents.

La construcció residencial ha tingut un comportament insegur. El nombre d'habitatges iniciats ha disminuït respecte dels acabats, fet que mostra una certa precaució per part de l'oferta d'habitatges nous. A diferència de l'any anterior, fins al setembre de 2017 aquest descens s'ha registrat en tot el conjunt català i, de manera més acusada, a la zona del Camp i de l'Ebre.

Fins a l'agost, el comerç amb l'exterior ha experimentat un augment interanual del 19,78 % en les exportacions i del 34,39 % en les importacions, unes xifres que superen notablement les variacions dels conjunts espanyol i català. Tot i aquesta alegria, cal matisar alguns aspectes. En primer lloc, la variació del preu del petroli ha estat la causa principal d'aquests forts augments en l'indicador de comerç amb l'exterior. En segon lloc, cal destacar la significació de la zona euro en les exportacions i la del dòlar en les importacions. I en tercer lloc, cal remarcar les exportacions tenen dependència de deu països, pràcticament sempre els mateixos. Això mostra una certa dificultat de diversificació, un fenomen que no es dona en les importacions, ja que tenen una dependència inferior dels deu primers subministradors gràcies a la diversificació de subministraments.

Tot i que molts dels indicadors encara registren valors per sota dels de 2008, l'activitat econòmica de la zona ha consolidat un cert dinamisme durant els tres darrers exercicis. La zona ha entrat en una realitat d'augment de la competitivitat global que es fa palès en el comerç exterior. Ara bé, tot i que les empreses han renovat equipaments i han fet algunes inversions, s'han instal·lat en una certa moderació a l'hora de prendre decisions, ja que en aquests moments no només estan influenciades per criteris macroeconòmics, sinó també per aspectes socials i polítics que no s'acaben d'aclarir i que no donen una via d'optimisme per a la inversió.

Universitat Rovira i Virgili
Diputació Tarragona
cambraReus
Cambra de Comerç de Tortosa
Cambra Tarragona
Cambra de Comerç de Valls

2. ELS OCUPATS

Quadre 1. Els ocupats. Província de Tarragona. Tercer trimestre del 2017

TOTAL	2014	2015	2016	2017
Nombre d'ocupats (milers)	329,1	324,8	322	337,9
Variació anual (%)	5,62	-1,27	-0,86	4,94

	Agricultura	Indúsria	Construcció	Serveis
Milers				
2014	14,5	58,2	22,5	233,9
2015	14	57,3	23,5	230
2016	15,2	52,4	20,9	233,5
2017	14,2	58,6	26,7	238,4
Significació sectorial (%)				
2014	4,41	17,68	6,84	71,07
2015	4,31	17,64	7,24	70,81
2016	4,72	16,27	6,49	72,52
2017	4,2	17,34	7,9	70,55
Variació interanual (%)				
2013-14	5,84	21,76	-19,06	5,27
2014-15	-3,45	-1,55	4,44	-1,67
2015-16	8,57	-8,55	-11,06	1,52
2016-17	-6,58	11,83	27,75	2,1

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Gràfic 1. Variació de l'ocupació interanual (en milers de persones). Tarragona

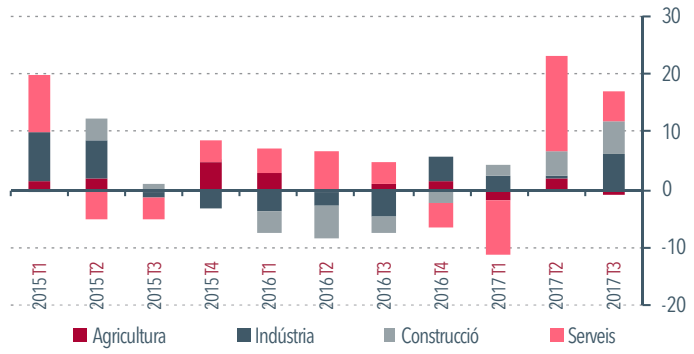

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Gràfic 2. Índex acumulat dels actius i ocupats (base 100 = any 2014)

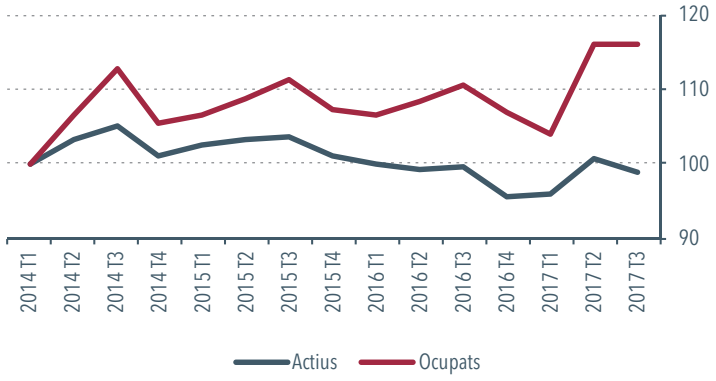

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

2. L'ocupació. Visió general i comarcal

Durant el tercer trimestre de l'exercici, el nombre de persones ocupades ha augmentat un 4,94 % en dades interanuals a les comarques del Camp i de l'Ebre. Aquest increment és molt significatiu si considerem que per als conjunts català i espanyol l'augment ha estat d'aproximadament el 2,80 %. Si bé tradicionalment aquest increment que s'experimenta al tercer trimestre està motivat pels serveis (atesa l'estacionalitat del turisme), en aquest exercici va més enllà, ja que els augments d'ocupats més significatius s'han donat en la construcció i en la indústria.

Al quadre 1 s'observa l'augment significatiu de l'ocupació que ha tingut lloc en la construcció i en la indústria (amb una variació del 27,75 % i de l'11,83 %, respectivament), i en menor mesura en els serveis (2,10 %). Pel que fa a l'agricultura, l'ocupació s'ha reduït un 6,58 %. Aquests canvis en la creació d'ocupació fan que disminueixi el pes relatiu del sector terciari en el total de l'ocupació. Així, a la província aquest sector registra la xifra més baixa dels quatre darrers anys, un 70,55 % del total d'ocupats davant de la significació del 73,83 % que té al conjunt català (encara que l'augment del tercer trimestre a Catalunya, de l'1,86 %, és lleugerament inferior al que s'ha donat a la zona). El pes i les oscil·lacions de l'ocupació al sector dels serveis de l'àrea determinen unes particularitats que marquen diferències respecte de les que aquest sector té al conjunt de l'economia catalana.

Al gràfic 2 es mostra l'evolució dels ocupats i actius des del primer trimestre de 2014 i s'hi pot observar que la zona ha experimentat una dinàmica positiva en l'ocupació que s'accentua l'any 2017. L'evolució dels actius contrasta amb la dels ocupats per la seva tendència a disminuir. Aquest fet ressalta les particularitats estructurals del mercat de treball de la zona, que mostra una tendència a disminuir el potencial de persones que volen treballar.

Al marge de l'edat de la població potencialment activa i de les demandes de treball per part de les empreses, al mercat laboral de la zona destaca el pes significatiu que té la contractació temporal, que per als tres primers trimestres de 2017 representa un 12,96 % del total de la contractació temporal catalana, mentre que la contractació indefinida només en representa un 7,80 %. Entre 2015 i 2016, el nombre de contractes laborals fixos va augmentar un 17,38 % i el nombre d'eventuals, un 7,86 %. Si considerem els tres primers trimestres de 2017, aquestes xifres canvien i registren una variació del 9,28 % dels contractes indefinits i del 31,38 % dels temporals. Aquest canvi demostra que la significació de la contractació eventual continua afermant-se en el conjunt de l'economia de la zona.

cambraReus · Cambra Tarragona · Cambra de Comerç de Tortosa · Cambra de Comerç de Valls

2. ELS OCUPATS

Quadre 2. La contractació laboral a Tarragona

	Nombre de contractes a Tarragona			Relació respecte del conjunt de Catalunya (%)		
	Indefinits	Temporals	Totals	Indefinits	Temporals	Totals
2012	23.610	188.932	212.542	8,25	10,26	9,99
2013	18.815	198.625	217.440	8,02	10,31	10,06
2014	21.918	222.420	244.338	7,68	10,31	10,01
2015	23.980	255.810	279.790	7,37	10,63	10,24
2016	28.148	275.923	304.071	7,48	10,57	10,18
2017*	23.898	271.092	294.990	7,72	12,96	12,28

*Del gener al setembre
Font: Elaboració pròpia a partir de l'Observatori del Treball i Model Productiu (Generalitat de Catalunya)

Gràfic 3. La contractació a les comarques de Tarragona respecte del total català (%)

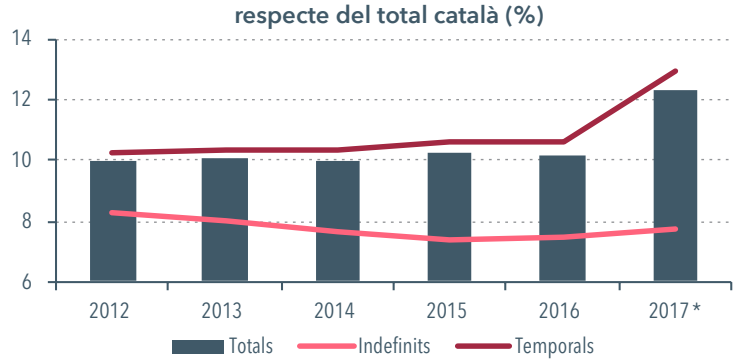

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Quadre 3. Variació interanual dels actius i de l'ocupació (%). Tercer trimestre de 2017

	Actius	Ocupats	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
Barcelona	0,23	2,55	25,88	2,41	9,68	1,95
Girona	1,59	4,58	-14,43	5,05	18,03	3,97
Lleida	2,89	0,48	23,30	0,35	9,22	-3,67
Tarragona	-0,71	4,94	-6,58	11,83	27,75	2,10
Catalunya	0,42	2,88	7,65	3,46	12,64	1,86

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Quadre 4. Variació interanual d'afiliats a la Seguretat Social (%). Setembre de 2017

2017/2016	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Assalariats	Autònoms
Alt Camp	- 6,22	4,01	-4,41	4,13	3,21	4,42	-1,96
Baix Camp	-2,56	2,47	3,55	4,32	3,88	4,98	-0,36
Baix Ebre	2,38	0,78	7,63	9,99	7,95	11,54	-1,14
Baix Penedès	-2,17	4,68	10,39	6,90	6,74	8,97	0,91
Conca de Barberà	-1,79	4,87	-1,64	3,85	3,62	5,44	-1,83
Montsià	1,14	5,58	5,06	7,05	6,20	9,19	-0,25
Priorat	-2,67	2,07	-1,00	5,03	2,44	4,84	-0,67
Ribera d'Ebre	-5,54	-	1,25	2,40	1,14	2,06	-0,37
Tarragonès	-1,55	3,12	1,03	7,78	6,77	7,50	1,39
Terra Alta	-2,01	2,03	0,28	2,83	1,20	5,13	-2,08
Camp de Tarragona	**-3,03**	**3,41**	**2,51**	**6,46**	**5,57**	**6,67**	**0,26**
Terres de l'Ebre	**-0,05**	**3,04**	**5,44**	**7,83**	**6,15**	**9,48**	**-0,83**
Prov. Tarragona	**-1,38**	**3,34**	**3,13**	**6,67**	**5,67**	**7,08**	**-0,05**
Catalunya	-0,23	3,48	6,61	5,54	5,23	6,15	0,97

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

Les dades dels darrers anys mostren de manera continuada un augment important dels ocupats i una incidència significativa de les contractacions temporals en el conjunt dels ocupats. Això indica unes particularitats molt determinades en la creació d'ocupació a la zona, que es podria relacionar més aviat amb un augment de la producció com a conseqüència d'un impuls de la demanda que no pas amb unes expectatives de consolidació de les activitats empresarials en uns nivells d'oferta superiors que impliquin una política de contractació amb previsions de continuïtat a mitjà termini.

Amb l'objectiu de valorar l'evolució interanual del tercer trimestre a la zona i al conjunt català, al quadre 3 es mostren una sèrie de dades que situen la posició relativa de Tarragona en aquesta àrea. S'hi poden observar certs aspectes diferencials de la zona respecte de la resta d'àrees: la disminució dels actius; el fort augment de l'ocupació –molt superior a altres àrees– principalment en la indústria i la construcció, i un augment dels serveis superior al total català, tot i que molt per sota de la variació experimentada per Girona, una província amb unes particularitats turístiques molt similars a les de la zona.

2.1. L'ocupació comarcal. Dades de la Seguretat Social

El fort augment de l'ocupació, en dades interanuals, al Camp de Tarragona i a les Terres de l'Ebre pot precisar-se més observant la distribució comarcal del nombre de persones afiliades a la Seguretat Social. Al quadre 4 es detallen aquestes variacions i es poden observar diversos aspectes. En primer lloc, l'augment d'afiliats ha estat superior a la zona que al conjunt català, principalment per la incidència dels assalariats. En segon lloc, aquesta variació ha estat superior a les Terres de l'Ebre que al Camp de Tarragona també per l'impuls dels assalariats. I en tercer lloc, la variació dels assalariats als serveis és el que registra més diferències respecte del conjunt català, amb un augment molt superior, mentre que en la indústria i la construcció la variació del nombre d'assalariats ha estat inferior. D'altra banda, al quadre també s'observa un descens de l'activitat agrícola, principalment al Camp però també a l'Ebre, que globalment és superior al del total català. L'anàlisi per comarques indica que les variacions de quatre comarques –el Baix Ebre, el Baix Penedès, el Montsià i el Tarragonès– han estat superiors a la mitjana provincial pràcticament en tots els sectors d'activitat, exceptuant la indústria al Baix Ebre i la construcció al Tarragonès. Pel que fa a la resta de comarques, la construcció a l'Alt Camp i la indústria a la Conca de Barberà també han superat la mitjana provincial, mentre que el nombre d'afiliacions en la construcció disminueix a la Conca i al Priorat.

Un altre aspecte important respecte de les variacions interanuals de les afiliacions a la Seguretat Social ha estat el fort augment dels treballadors assalariats (els afiliats al Règim General), que s'ha concentrat en les

cambraReus · Cambra Tarragona · Cambra de Comerç de Tortosa · Cambra de Comerç de Valls

2. ELS OCUPATS

Gràfic 4. Variació interanual del total d'afiliats a la Seguretat Social (%)

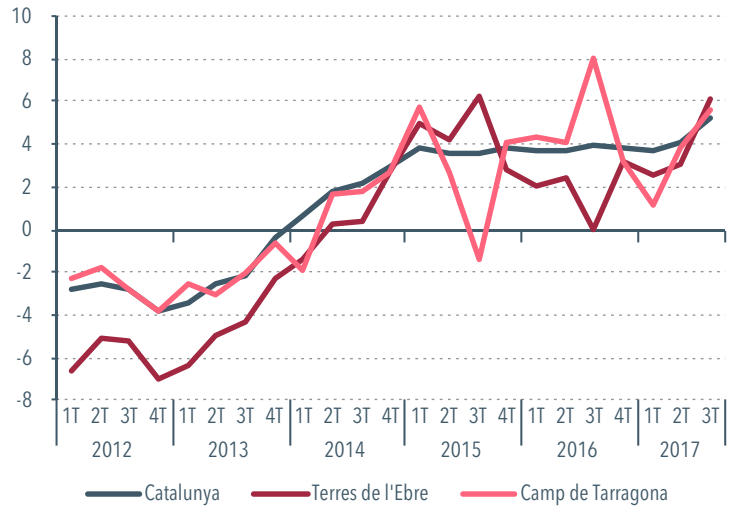

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

quatre comarques amb augments més significatius que acabem d'indicar a dalt. Aquesta variació ha estat superior a la mitjana catalana tant al Camp com a l'Ebre. Per contra, el nombre de treballadors autònoms ha disminuït en totes les comarques amb l'excepció del Baix Penedès i el Tarragonès, on ha augmentat.

Al gràfic 4 es mostra la variació interanual de les afiliacions per al conjunt català, el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre. Des de 2012, la dinàmica ha estat alcista, amb fortes oscil·lacions al Camp de Tarragona, on pesen la temporalitat i l'estacionalitat de l'activitat de serveis, molt superiors a la de les altres zones. Pel que fa a l'exercici actual, s'observa un dinamisme lleugerament superior a les Terres de l'Ebre, principalment motivat per una menor volatilitat en els indicadors de variació interanual.

3. L'ATUR

Quadre 5. La taxa d'atur al tercer trimestre (%)

	Taxa d'atur			Diferència respecte de Tarragona	
	Tarragona	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
2013	25,19	22,55	25,65	-2,64	0,46
2014	20,79	19,1	23,67	-1,69	2,88
2015	20,56	17,49	21,18	-3,07	0,62
2016	18,15	14,63	18,91	-3,52	0,76
2017	13,49	12,54	16,38	-0,95	2,89

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Gràfic 5. Variació trimestral de la taxa d'atur a Tarragona (%)

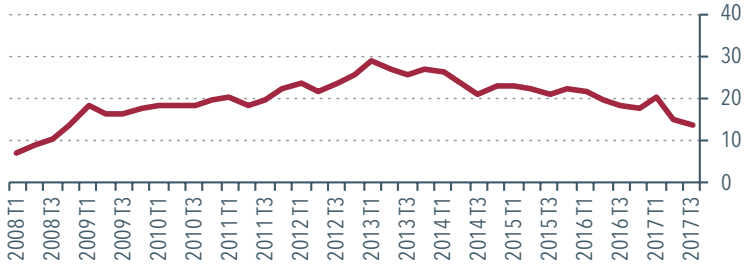

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Quadre 6. Anàlisi sectorial dels aturats. Tercer trimestre. Aturats en milers

	TOTAL	Agricultura	Indúsria	Construcció	Serveis	Llarga durada i 1a ocupació
2013	104,90	4,70	7	3,90	27,20	62,20
2014	86,40	3,70	3,50	4,50	19,80	54,80
2015	84,10	3,70	4	4,60	17,50	54,40
2016	71,40	4,40	3,70	3,30	16,70	43,20
2017	52,70	1,90	3,50	2,30	15,70	29,30
Taxa d'atur (%)	**TOTAL**	**Agricultura**	**Indúsria**	**Construcció**	**Serveis**	**Total sense llarga durada 1a ocupació**
2013	25,19	25,54	12,77	12,3	10,91	12,05
2014	20,79	20,33	5,67	16,67	7,80	8,76
2015	20,57	20,90	6,53	16,37	7,07	8,37
2016	18,15	22,45	6,60	13,64	6,67	8,05
2017	13,49	11,80	5,64	7,93	6,18	6,47
Distribució (%)	**TOTAL**	**Agricultura**	**Indúsria**	**Construcció**	**Serveis**	**Llarga durada i 1a ocupació**
2013	100	4,48	6,67	3,72	25,93	59,29
2014	100	4,28	4,05	5,21	22,92	63,43
2015	100	4,40	4,76	5,47	20,81	64,68
2016	100	6,16	5,18	4,62	23,39	60,50
2017	100	3,61	6,64	4,36	29,79	55,60

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Gràfic 6. Variació trimestral de l'atur total i el de llarga durada a Tarragona (%).

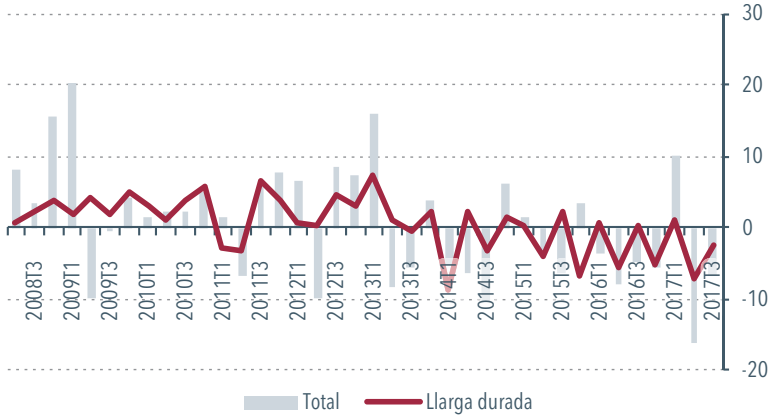

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

3. El nombre d'aturats i la taxa d'atur

La taxa d'atur a les comarques de Tarragona ha disminuït gairebé 5 punts en dades interanuals per el tercer trimestre de 2017 (vegeu el quadre i el gràfic 5). Des del màxim del 25,19 % que la taxa d'atur va registrar l'any 2013 fins al moment actual, el nombre d'aturats ha disminuït en més de 50 mil persones a la zona i la taxa s'ha reduït en gairebé 12 punts, una xifra que la situa més a prop de la del conjunt català que de la del conjunt espanyol. Actualment la taxa catalana és 0,95 punts inferior a la de la zona, mentre que l'espanyola és 2,89 punts superior. Així, mentre que la taxa d'atur de Tarragona ha disminuït 11,7 punts en dades interanuals per al tercer trimestre, la de Catalunya ho ha fet en 10,01 i la del conjunt d'Espanya, en 9,27.

Al quadre 6 es pot observar la variació interanual del nombre de persones aturades. Si bé cal insistir en la reducció dels aturats, també cal continuar fent referència a la significació dels aturats de llarga durada, tot i que la reducció d'aquest grup representa el 74,33 % del descens en el nombre de persones aturades, mentre que l'agricultura significa un 13,36%, la construcció i els serveis eun 5,34% i l'industria un 1,06%. La important reducció dels aturats de llarga durada respecte del total està íntimament relacionada amb la disminució del nombre d'actius observada anteriorment. Per tant, la disminució del nombre d'actius és un element que té una incidència important tant en la disminució de la taxa d'atur com en el nombre de persones aturades.

La taxa d'atur, sense considerar els aturats de llarga durada es situa en el 6,47 %, sent aquesta la xifra més baixa dels darrers anys. Aquesta taxa és més elevada a l'agricultura i a la construcció –tot i la forta davallada del darrer exercici– que a la indústria i els serveis. Malgrat que l'atur de llarga durada ha disminuït, encara representa el 55,60 % del total d'aturats en valors absoluts. Per tant, tot i que la disminució de 5 punts del darrer exercici és important, el pes i la significació d'aquest grup mostren les dificultats que tenen alguns col·lectius per tornar al mercat de treball. Al gràfic 6 s'observa com els aturats de llarga durada oscil·len amb unes dents de serra més incisives que les de l'atur total. Això indica que, tot i l'estacionalitat, en aquest grup d'aturats amb més d'un any de permanència hi ha una certa mobilitat malgrat que aquest col·lectiu té com a principal particularitat una dificultat més gran per incorporar-se al mercat laboral en moments de creació d'ocupació.

cambraReus · Cambra Tarragona · Cambra de Comerç de Tortosa · Cambra de Comerç de Valls

4. L'ÍNDEX DE PREUS DE CONSUM (IPC)

Quadre 7. L'índex de preus de consum. Setembre de 2017 (Base 100 = any 2016)

Base 2011	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general	101,983	102,071	101,730
Aliments i begudes no alcohòliques	101,405	101,698	101,064
Begudes alcohòliques i tabac	101,774	101,647	101,715
Vestit i calçat	96,784	95,647	96,229
Habitatge	102,960	102,401	103,110
Parament de la llar	98,806	100,132	99,364
Medicina	100,509	101,314	100,828
Transports	105,230	105,233	104,320
Comunicacions	101,674	101,484	101,547
Esbarjo i cultura	101,917	101,941	101,383
Ensenyament	101,059	100,826	100,888
Hotels, cafès i restaurants	103,034	103,522	102,911
Altres béns i serveis	101,192	101,718	100,893
Variacions interanuals %			
Índex general	1,8	2,1	1,8
Aliments i begudes no alcohòliques	1,7	2,1	1,2
Begudes alcohòliques i tabac	1,8	1,6	1,7
Vestit i calçat	0,6	0,9	0,6
Habitatge	2,6	2,2	2,9
Parament de la llar	-1,4	-0,1	-0,5
Medicina	0,3	1,5	0,8
Transports	4,1	4,2	3,4
Comunicacions	0,9	0,7	0,7
Esbarjo i cultura	1,1	1,9	1,8
Ensenyament	1,4	0,8	0,8
Hotels, cafès i restaurants	2,2	2,7	2,3
Altres béns i serveis	0,6	1,4	0,5

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Nacional d'Estadística (INE)

Gràfic 7. Variació interanual de l'IPC (%)

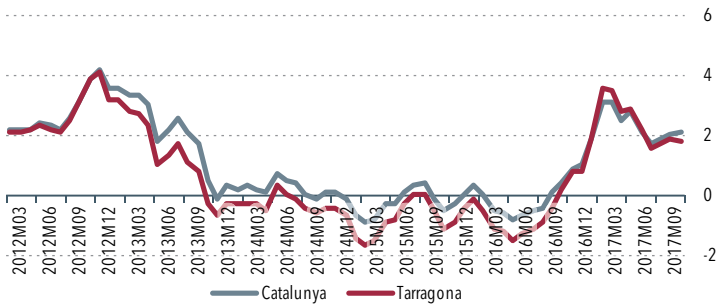

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Gràfic 8. Variació mensual de l'IPC a Tarragona (%)

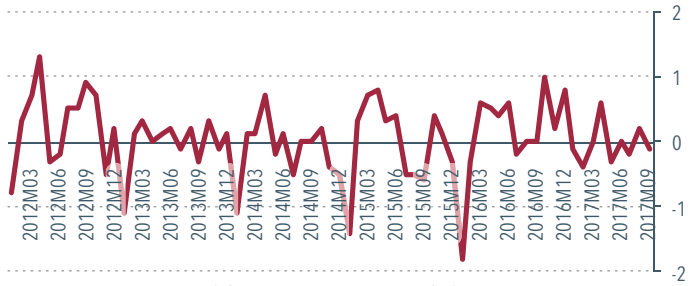

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

4. L'índex de preus de consum

L'indicador de la variació de preus minoristes s'ha instal·lat per sota del 2 % a Tarragona. Aquest valor mostra un cert dinamisme en l'ajust de l'oferta que permet conservar marges en front d'una demanda més dinàmica, però encara molt condicionada per la durada dels ajustos salarials (que es mouen per sota de l'augment de l'IPC) i per la manca d'adequació dels salaris als augments de productivitat. En aquesta situació, la moderació dels preus s'ajusta més aviat per la moderació de la demanda familiar que no pas per millores en la competència o per polítiques sectorials més agressives. Poca cosa es pot fer davant dels forts augments del grup dels transports (105,230 índex Tarragona), en què una gestió poc coherent dels preus energètics té com a repercussió immediata les alces; del grup d'hotels, restauració i bars (103,034 índex Tarragona) com a conseqüència del fort increment de la demanda turística, i del grup d'habitatge (102,960 índex Tarragona), en què s'han iniciat unes perspectives alcistes principalment per plantejaments especulatius que són conseqüència d'una política d'habitatge poc precisa.

Al mes de setembre, les variacions interanuals s'han ajustat a aquesta taxa inferior al 2 % en el cas de Tarragona i del conjunt espanyol, mentre que la taxa del conjunt català és lleugerament superior. Les variacions interanuals per grup coincideixen en termes generals amb la variació de l'índex a partir de la base de 2016, encara que ens mostren alguns aspectes que poden indicar ajustos significatius a curt termini. En primer lloc, els tres grups indicats anteriorment són els més alcistes, encara que els aliments i les begudes (alcohòliques o no) experimenten variacions molt similars a l'índex general. Ressalta un augment d'aliments molt superior a Catalunya i Tarragona en comparació del conjunt d'Espanya.

Els grups amb una menor pressió alcista a Tarragona són vestit i calçat, medicina, comunicacions, esbarjo i cultura, i ensenyament, tots per sota de la variació mitjana. En el cas de parament de la llar, l'únic grup en què l'indicador disminueix, el descens és més fort a Tarragona que a la resta d'àrees considerades.

Al gràfic 7 es pot observar com, des del indicador superior al 3 % de principis de 2017 –un valor que no s'havien experimentat des de finals de 2012–, la variació dels preus ha entrat en un estat de moderació fins al setembre. Tot i això, en petites variacions s'observa que la línia indicativa de Tarragona s'instal·la per sobre de la catalana en els darrers mesos. Malgrat que les diferències interanuals són mínimes, comporten una diversitat de preus en béns i serveis minoristes al territori. Al gràfic 8, on es mostra la variació mensual de preus per a Tarragona, s'observa una certa moderació i una major estabilitat davant de les fortes oscil·lacions que s'indicaven anteriorment.

cambraReus · Cambra Tarragona · Cambra de Comerç de Tortosa · Cambra de Comerç de Valls

5. L'ACTIVITAT TURÍSTICA. ANÀLISI DE L'OFERTA HOTELERA

Quadre 8. L'ocupació turística per tipus d'oferta*

	Viatgers	Pernoctacions	Estada mitjana
Hotels			
2017	2.658.709	9.918.896	3,73
2016	2.444.834	9.228.735	3,77
Càmpings			
2017	929.695	5.349.214	5,75
2016	812.008	4.938.742	6,08
Apartaments			
2017	308.868	1.926.452	6,24
2016	317.414	1.944.487	6,13
Cases rurals			
2017	38.357	100.403	2,62
2016	33.038	90.467	2,74
TOTAL			
2017	3.935.629	17.294.965	4,39
2016	3.607.294	16.202.431	4,49
Variacions interanuals (%)			
Hotels	8,75	7,48	-1,17
Càmpings	14,49	8,31	-5,40
Apartaments	-2,69	-0,93	1,81
Cases rurals	16,10	10,98	-4,41
TOTAL	9,10	6,74	-2,16

* Del gener al setembre
Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Quadre 9. La distribució dels visitants i pernoctacions per tipus d'oferta (%). Del gener al setembre de 2017

	Camp de Tarragona		Terres de l'Ebre		Província
Viatgers	Residents a Espanya	Residents a l'estranger	Residents a Espanya	Residents a l'estranger	Total
Hotels	31,36	29,54	5,69	0,96	67,55
Càmpings	14,83	6,25	1,81	0,73	23,62
Apartaments	3,06	4,39	0,24	0,16	7,85
Cases rurals	0,40	0,13	0,39	0,06	0,97
Total	49,65	40,31	8,13	1,91	100,00
Pernoctacions	Residents a Espanya	Residents a l'estranger	Residents a Espanya	Residents a l'estranger	Total
Hotels	18,94	34,44	3,43	0,55	57,35
Càmpings	15,51	12,26	2,23	0,92	30,93
Apartaments	3,32	7,38	0,22	0,22	11,14
Cases rurals	0,21	0,12	0,21	0,04	0,58
Total	37,97	54,20	6,09	1,74	100,00

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

5. L'activitat turística. Anàlisi de l'oferta hotelera

La valoració de la temporada turística fins al setembre de 2017 ha estat molt positiva, ja que ha registrat indicadors alcistes respecte de l'exercici anterior que corresponen a un augment del 9,10 % en el nombre de viatgers i del 6,74 % en el de pernoctacions. Per contra, es confirma la reducció dels dies d'estada dels viatgers, que continuen amb una línia descendent i registren una disminució del 2,16 % respecte de l'any 2016 (una mitjana de 4,39 dies per estada en comparació dels 4,49 de l'any anterior). La disminució de la mitjana de dies per estada pot ser significativa en una oferta turística de sol i platja si no es compensa amb l'augment del nombre de viatgers, com és el cas a la Costa Daurada i les Terres de l'Ebre.

L'augment dels viatgers i de les pernoctacions s'ha donat en tots els tipus d'oferta tret dels apartaments, on, per contra, sí que ha incrementat lleugerament l'estada mitjana. En el cas dels apartaments, cal considerar que a la zona cada cop està més assentada la contractació a partir de plataformes digitals amb menor regulació, i això segurament comporta que no en puguem apreciar amb precisió l'evolució del nombre de viatgers i de pernoctacions.

Al quadre 9 es detalla la distribució dels visitants i les pernoctacions per tipus d'oferta i per a les dues marques turístiques de la zona. Tot i que la xifra dels residents a Espanya és significativa, ja que representen el 57,78 % dels visitants, en observar les pernoctacions el seu pes passa al 44,06 %, fet que mostra una estada de menys dies. La importància de l'oferta hotelera de la zona, tant pel que fa referència als visitants com a les pernoctacions, és notòria, ja que representa el 67,55 % de la demanda dels visitants i el 57,35 % de les pernoctacions. En segon lloc se situa el càmping, un grup on tenen un pes rellevant els residents a Espanya, seguit dels apartaments, on tenen un pes notori els no residents a Espanya. Finalment, i amb una utilització molt menor, trobem les cases rurals, on també predominen els residents.

Al gràfic 9 s'observa l'evolució dels visitants i de les pernoctacions al conjunt de l'àrea al llarg de diversos anys. La dinàmica de tots dos valors és creixent, principalment des de 2015, encara que la diferència en l'augment d'aquests dos indicadors implica una disminució de l'estada mitjana. Malgrat que aquest fet és una consideració que cal tenir present a l'hora d'analitzar la demanda turística actual, el que és realment significatiu en l'activitat turística de la zona és que els darrers

cambraReus · Cambra Tarragona · Cambra de Comerç de Tortosa · Cambra de Comerç de Valls

5. L'ACTIVITAT TURÍSTICA. ANÀLISI DE L'OFERTA HOTELERA

Gràfic 9. Evolució de la demanda turística a la Costa Daurada i les Terres de l'Ebre* (base 100 = any 2012)

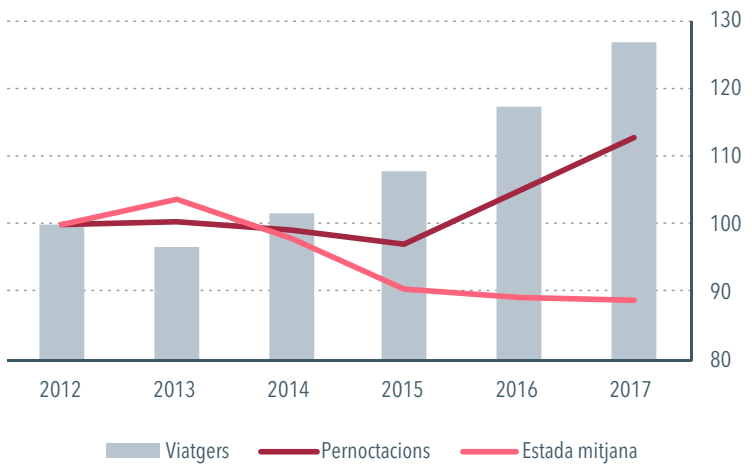

*Dades de setembre a setembre
Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Quadre 10. Variació de l'ocupació hotelera interanual del gener al setembre (%)

	Viatgers			Pernoctacions		
Catalunya	**Total**	**Residents a Espanya**	**Residents a l'estranger**	**Total**	**Residents a Espanya**	**Residents a l'estranger**
2017	5,09	0,96	7,69	4,40	-0,24	6,36
2016	8,29	8,00	8,47	6,77	5,31	7,39
2015	5,14	9,81	2,40	2,96	12,73	-0,75
Tarragona	**Total**	**Residents a Espanya**	**Residents a l'estranger**	**Total**	**Residents a Espanya**	**Residents a l'estranger**
2017	8,75	4,45	14,47	7,48	0,80	12,23
2016	7,51	4,71	11,47	7,53	0,09	13,53
2015	6,93	16,54	-4,25	-1,88	15,52	-12,51

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Quadre 11. Distribució de l'ocupació hotelera interanual del gener al setembre entre residents i no residents (%)

	Viatgers			Pernoctacions		
Catalunya	**Total**	**Residents a Espanya**	**Residents a l'estranger**	**Total**	**Residents a Espanya**	**Residents a l'estranger**
2017	100,00	37,09	62,91	100,00	28,41	71,59
2016	100,00	38,61	61,39	100,00	29,73	70,27
2015	100,00	38,71	61,29	100,00	30,14	69,86
Tarragona	**Total**	**Residents a Espanya**	**Residents a l'estranger**	**Total**	**Residents a Espanya**	**Residents a l'estranger**
2017	100,00	54,85	45,15	100,00	39,00	61,00
2016	100,00	57,10	42,90	100,00	41,58	58,42
2015	100,00	58,63	41,37	100,00	44,67	55,33

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

anys el nombre de viatgers ha augmentat a bon ritme i això ha comportat un augment notable de les pernoctacions globals.

5.1. L'oferta hotelera

L'oferta hotelera sempre té una importància notòria en el sector turístic perquè el seu pes indica les particularitats precises d'aquest sector, és a dir, modula l'estructura de despesa i de capacitat d'organització de l'oferta global, impulsa el turisme i, en definitiva, defineix la competitivitat global del sector. És per aquest motiu que hem volgut analitzar les particularitats de la zona en comparació del conjunt de Catalunya, on darrerament l'oferta de Barcelona ha modificat les característiques dels hotels més demandats: si fa alguns anys eren els hotels de platja els que determinaven la dinàmica del conjunt del país, ara el factor determinant és la forta concentració hotelera de Barcelona, amb establiments de més categoria i menys estacionalitat. En valorar aquestes dades hem detectat una certa incidència dels elements diferencials dels dos tipus d'oferta en l'evolució dels dos darrers mesos de 2017, un fet que porta a reflexionar sobre els impulsos i les dinàmiques de cada tipus d'oferta.

Al quadre 10 es mostra l'evolució de l'ocupació en el sector hoteler del conjunt català i de la zona durant el període del gener al setembre dels tres darrers anys. S'hi pot observar com l'augment de viatgers i de pernoctacions és superior a la zona que al conjunt català, tant pel que fa als residents com als no residents, tot i que en el cas concret de Tarragona hi ha una variació superior de viatgers residents i lleugerament inferior de pernoctacions. Es redueixen les pernoctacions al conjunt català i això fa que disminueixi l'ocupació mitjana com a fenomen generalitzable, que ja hem vist que també succeeix a la zona. Tot i això, en algunes ofertes de turisme urbà la disminució de l'estada mitjana es compensa amb un augment global de les pernoctacions per l'augment de viatgers. S'observen dinàmiques similars entre l'ocupació hotelera a la zona i la del conjunt català, on el pes de Barcelona determina bona part de la dinàmica global.

D'aquesta certa similitud passarem a un fet diferencial notori entre la demanda de les dues zones. Al quadre 11 els viatgers i les pernoctacions es diferencien en funció del seu lloc de residència. En el cas de la zona, la rellevància dels residents és molt més gran que al total català, tant pel que fa a viatgers com a pernoctacions, encara que amb tendència a disminuir. S'observa que cada viatger resident en el cas català es queda un 75 % del temps de la

cambraReus · Cambra Tarragona · Cambra de Comerç de Tortosa · Cambra de Comerç de Valls

5. L'ACTIVITAT TURÍSTICA. ANÀLISI DE L'OFERTA HOTELERA

Gràfic 10. Grau d'ocupació de l'oferta hotelera a Tarragona (%)

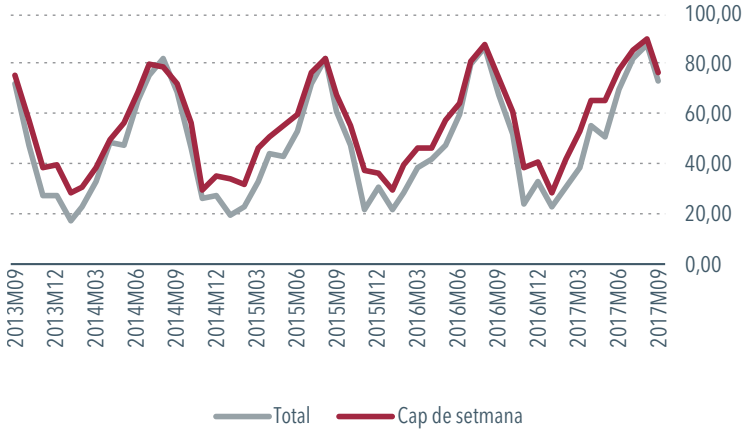

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Gràfic 11. Variació mensual del nombre de persones ocupades en hoteleria (%)

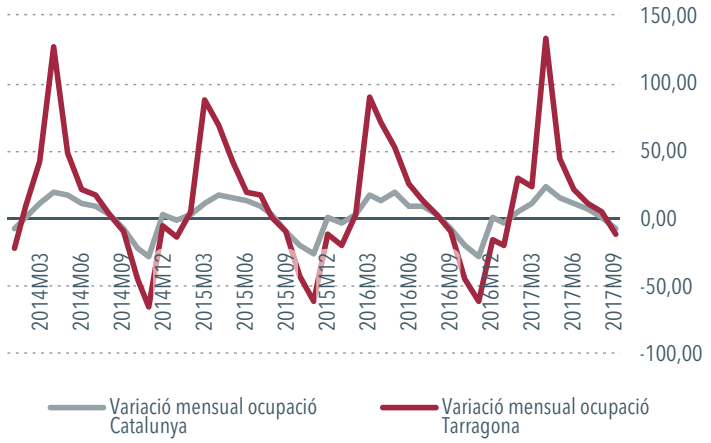

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Gràfic 12. Places per persona ocupada

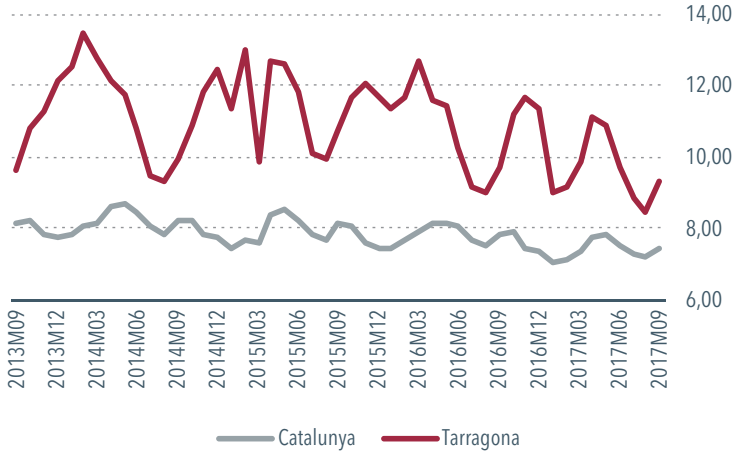

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

pernoctació mitjana mentre que a la zona és un 71 % de la pernoctació de l'àrea. Les pernoctacions dels no residents tenen més importància al total català que a la zona. Aquest és un fet diferencial que cal tenir en consideració, com també el fet que l'estada mitjana d'aquests no residents és superior a la zona que al conjunt de Catalunya, cosa que implica unes característiques de l'oferta i uns ajustos de cost diferents.

L'estacionalitat de l'ocupació de l'oferta hotelera de la zona és superior a la catalana, determinada en bona part per la menor estacionalitat de Barcelona. Al marge d'aquest fet, també cal considerar la importància dels caps de setmana en l'ocupació hotelera (vegeu el gràfic 10), que té un dinamisme superior a la zona. Així doncs, no només hi ha l'efecte de la temporalitat estacional, sinó que també hi ha el del cap de setmana com a fenomen típic de l'atracció d'un turisme de proximitat amb una oferta interessant.

Aquesta doble estacionalitat de la demanda comporta uns indicadors de forta temporalitat en la contractació laboral a l'hoteleria. Al gràfic 11 es pot observar que a la zona hi ha fortes variacions, mentre que al total català són molt més moderades, ja que els indicadors d'ocupació són més estables al llarg de l'any. Cal tornar a incidir en la importància de Barcelona al conjunt català, on la contractació laboral és més estable i l'oferta urbana dels hotels és d'una categoria superior. Això, tanmateix, fa que la relació entre el nombre de places i el de persones ocupades sigui inferior, atès que l'aspecte de serveis al client hoteler requereix una dedicació de personal superior. A la zona el nombre de places per ocupat és superior i molt oscil·lant, els serveis no requereixen la mateixa dedicació i la disminució de costos és important. Per tant, les necessitats de formació i les particularitats del personal estan en un nivell inferior. El client de l'hotel de platja té unes exigències de serveis diferents, no només en funció de la categoria de l'hotel, també per l'ús que pot fer de les instal·lacions hoteleres.

La dinàmica diferenciada de les dues particularitats de l'oferta i de la categoria d'aquesta oferta en determina l'ocupació, les particularitats laborals dels treballadors, els costos de funcionament i els ingressos. Millorar l'oferta d'hotels amb característiques urbanes a la zona és un repte de l'àrea, tot i que els nous projectes que es plantegen no obliden que cal trobar l'equilibri entre aquestes dues particularitats de l'oferta i les exigències de la demanda.

cambraReus · Cambra Tarragona · Cambra de Comerç de Tortosa · Cambra de Comerç de Valls

6. LA CONSTRUCCIÓ RESIDENCIAL

Gràfic 13. Habitatges iniciats i acabats a la província de Tarragona respecte del total català*

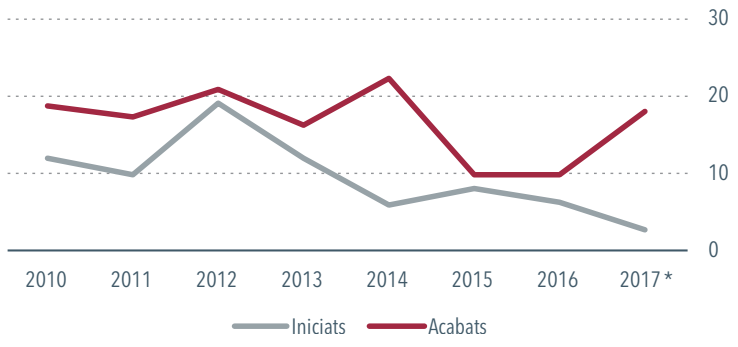

*Tres trimestres
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya

Quadre 12. Habitatges iniciats per cada cent d'acabats

Comarques	2017*	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Alt Camp	63,64	100,00	40,00	66,67	43,64	14,55	44,26
Baix Camp	20,78	92,05	77,91	53,85	34,69	35,82	23,90
Baix Ebre	16,56	68,52	258,93	29,25	72,22	20,00	21,62
Baix Penedès	9,06	135,80	70,00	37,33	30,00	24,23	32,51
Conca de Barberà	30,77	300,00	366,67	66,67	12,70	21,21	111,11
Montsià	22,61	32,95	95,12	19,74	24,46	8,26	28,09
Priorat	20,00	25,00	300,00	21,43	8,33	41,18	25,00
Ribera d'Ebre	75,00	83,33	100,00	60,00	28,57	22,03	16,00
Tarragonès	18,75	143,48	130,88	4,33	48,44	67,06	15,05
Terra Alta	200,00	0,00	133,33	16,67	23,08	31,58	27,08
Camp de Tarragona	***16,64***	***117,62***	***103,15***	***16,68***	***36,05***	***45,97***	***35,38***
Terres de l'Ebre	***20,66***	***50,00***	***185,44***	***25,91***	***33,59***	***13,49***	***12,93***
Catalunya	***35,07***	***150,29***	***153,10***	***68,39***	***57,47***	***51,52***	***42,23***

*Tres trimestres
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Territori i Sostenibilitat

Gràfic 14. Habitatges iniciats i acabats al Camp de Tarragona i a les Terres de l'Ebre*

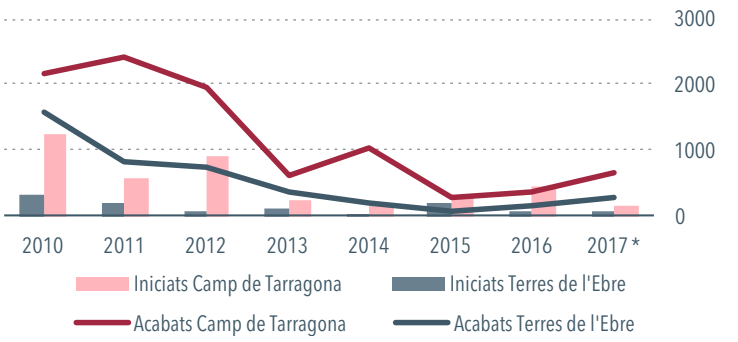

*Tres trimestres
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya

6. La construcció residencial

La construcció residencial es troba molt lluny dels indicadors d'activitat que manifestava abans de la crisi. Malgrat aquesta observació, que tot sovint oblidem, sembla que als darrers mesos hi ha un cert increment de l'activitat en aquest sector que cal valorar més aviat per l'acabament d'habitatges iniciats que no pas per l'inici de nous. Al gràfic 13 es mostra la relació dels habitatges iniciats i acabats a la província respecte del conjunt català. S'hi observa la caiguda dels iniciats des de 2012, així com el pes superior i l'augment dels acabats a partir de 2016.

El dinamisme en la relació entre els acabats i els iniciats que podria indicar un augment de la demanda no es reflecteix a l'àrea si considerem les dades que es mostren al quadre 12, en què es detallen les xifres dels habitatges iniciats per cada cent d'acabats. Mentre que als anys 2015 i 2016 s'observa un dinamisme en la construcció residencial (s'inicien més habitatges que no pas se n'acaben), l'any 2017 no succeeix el mateix. Aquest indicador disminueix notablement al Camp i a l'Ebre, on la relació entre els iniciats i els acabats és inferior al 20 %, mentre que per al total català la xifra també a la baixa fins al 35,07 %.

Les comarques que experimenten més dinamisme durant l'exercici de 2017 són la Terra Alta, la Ribera d'Ebre i l'Alt Camp. Tanmateix, la disminució que registren les cinc comarques costaneres, principalment el Baix Ebre, el Baix Penedès i el Tarragonès, limita el dinamisme global de l'activitat d'habitatges iniciats.

Al gràfic 14 es mostra la relació entre els indicadors d'habitatges acabats i iniciats al Camp de Tarragona i a les Terres de l'Ebre. S'observa que dels gairebé 2.500 habitatges acabats al Camp l'any 2011 es passa a menys de 800 l'any 2017. Aquesta relació és similar a les Terres de l'Ebre, on es passa de 800 habitatges acabats l'any 2011 a menys de 300 l'any 2017. Al gràfic també s'observa una reducció dels habitatges iniciats, que cauen d'una manera notòria a partir de 2013. Aquesta reducció també ha limitat el nombre d'habitatges iniciats al conjunt provincial, que en general queda per sota dels 500 a partir de 2012.

El nombre més important d'habitatges iniciats es concentra a les cinc comarques costaneres. Al quadre 13 es mostra com, en general,

CambraReus · Cambra Tarragona · Cambra de Comerç de Tortosa · Cambra de Comerç de Valls

6. LA CONSTRUCCIÓ RESIDENCIAL

Quadre 13. Habitatges iniciats a les comarques costaneres

Nombre	Baix Camp	Baix Penedès	Baix Ebre	Montsià	Tarragonès	Total	Província
2017*	70	24	27	46	45	212	229
2016	64	30	33	29	43	199	221
2015	67	28	145	39	178	457	486
2014	98	28	31	15	33	205	226
2013	68	36	52	68	93	317	359
2012	211	86	44	36	574	951	1.000
2011	196	119	48	132	163	658	782
2010	210	207	84	190	766	1.457	1.593
Total	***984***	***558***	***464***	***555***	***1.895***	***4.456***	***4.896***
Distribució (%)	**Baix Camp**	**Baix Penedès**	**Baix Ebre**	**Montsià**	**Tarragonès**	**Total**	**Resta provincia**
2017*	30,57	10,48	11,79	20,09	19,65	92,58	7,42
2016	28,96	13,57	14,93	13,12	19,46	90,05	9,95
2015	13,79	5,76	29,84	8,02	36,63	94,03	5,97
2014	43,36	12,39	13,72	6,64	14,60	90,71	9,29
2013	18,94	10,03	14,48	18,94	25,91	88,30	11,70
2012	21,10	8,60	4,40	3,60	57,40	95,10	4,90
2011	25,06	15,22	6,14	16,88	20,84	84,14	15,86
2010	13,18	12,99	5,27	11,93	48,09	91,46	8,54
Total	***20,10***	***11,40***	***9,48***	***11,34***	***38,71***	***91,01***	***8,99***

*Tres trimestres
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya

representen més del 90 % dels habitatges iniciats a la zona, un percentatge que es manté malgrat el descens del nombre d'habitatges iniciats al conjunt de l'àrea. Al quadre també s'observen les oscil·lacions temporals d'aquestes comarques en el conjunt, que sembla que es compensen per assolir el pes del 90 % en el conjunt provincial. Darrerament s'observa una certa disminució del pes del Tarragonès i del Baix Penedès, l'increment del pes de les dues comarques de l'Ebre i el manteniment del pes relatiu del Baix Camp. A la resta de comarques de la zona, l'activitat és gairebé nul·la, ja que registren un valor normalment per sota del 10 %.

Gràfic 15. Habitatges iniciats a les comarques costaneres*

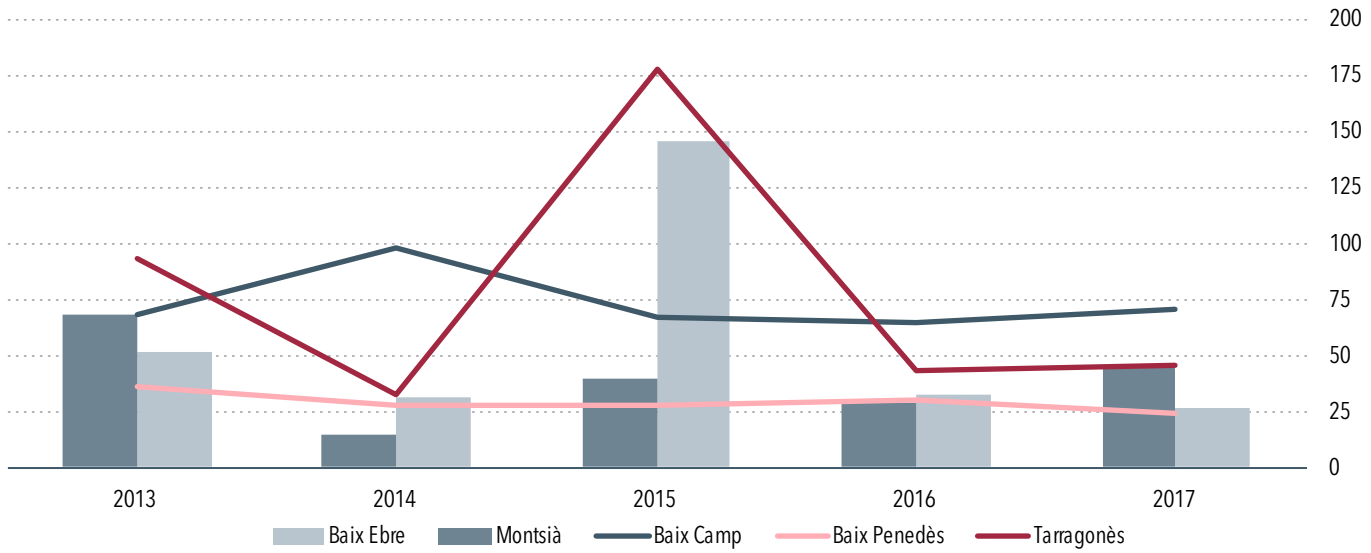

*Tres trimestres
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya

cambraReus · Cambra Tarragona · Cambra de Comerç de Tortosa · Cambra de Comerç de Valls

7. COMERÇ EXTERIOR

Quadre 14. Les exportacions i importacions de Tarragona (en milers d'euros)

	Any 2016		Any 2017	
En milers	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	593.538,34	811.880,73	647.813,71	1.198.949,14
Febrer	610.534,26	750.041,54	733.973,32	1.058.163,27
Març	645.870,70	884.092,76	747.783,24	1.223.935,59
Abril	642.151,24	799.994,67	679.633,35	899.625,24
Maig	503.743,03	746.138,97	727.008,75	1.133.908,24
Juny	495.669,09	772.513,78	670.721,75	936.841.43
Juliol	521.885,78	704.489,54	634.041,00	905.139,31
Agost	553.842,45	715.143,73	629.763,28	954.643,76
Setembre	594.709,29	880.567,89		
Octubre	635.996,22	981.422,21		
Novembre	705.988,51	1.120.233,65		
Desembre	631.023,10	1.002.943,77		
TOTAL	*7.134.952,01*	*10.169.463,24*	*5.470.738,40*	*8.311.205,99*

Variació interanual

	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	8,27	0,15	9,14	47,68
Febrer	14,66	-5,35	20,22	41,08
Març	-8,85	21,21	15,78	38,44
Abril	-8,18	-0,99	5,84	12,45
Maig	-7,1	-12,56	44,32	51,97
Juny	-19,2	-7,98	35,32	21,27
Juliol	-14,27	-23,83	21,49	28,48
Agost	19,85	-15,98	13,71	33,49
Setembre	-6,65	-6,18		
Octubre	-13,88	2,42		
Novembre	15,41	29,38		
Desembre	17,37	7,78		
TOTAL	*-1,45*	*-1,65*	*19,78*	*34,39*

Font: Elaboració pròpia a partir d'ESTACOM

Gràfic 16. Les exportacions i importacions mensuals de Tarragona (en milers d'euros)

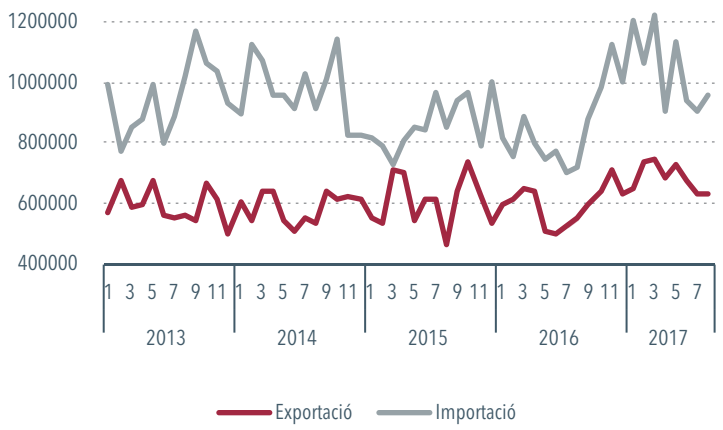

Font: Elaboració pròpia a partir d'ESTACOM

7. El comerç exterior

A l'agost del 2017, l'augment interanual de les exportacions ha estat del 19,78 %, una xifra que confirma les variacions alcistes que registren les vendes a l'exterior al llarg de l'exercici i que es van iniciar al novembre de l'any anterior. Pel que fa a les importacions, han registrat un augment superior en dades interanuals (34,39 %) i també continuen amb el fort increment iniciat el novembre de l'any anterior. La variació de les xifres de vendes i compres a l'exterior per a l'agost de 2017 ressalta davant la valoració negativa de la variació interanual de tot l'any 2016. Ens trobem que el comerç amb l'exterior impulsa d'una manera notòria l'activitat productiva de les zones del Camp i de l'Ebre, que registren uns augments interanuals superiors als dels conjunts català i espanyol.

En la visió comparativa que s'ofereix al quadre 15 s'observa que la variació de la zona té una importància notòria en comparació de les variacions dels totals català i espanyol. De la comparació d'aquestes xifres es desprèn que la variació exportadora de la zona en euros ha estat superior al doble de l'augment de les altres dues àrees. Pel que fa a les importacions, la variació ha estat quatre vegades superior a la de Catalunya i gairebé tres vegades superior a la del conjunt espanyol. Aquest increment dels dos indicadors implica un augment notori del pes del comerç exterior de la zona en el conjunt exportat (11,74 %) i importat (14,93 %) de Catalunya.

Una de les realitats d'aquest comerç amb l'exterior és el predomini de les importacions, cosa que determina un índex de cobertura relativament baix. Al gràfic 16 es pot observar la variació d'aquest indicador, així com la tendència a augmentar que ha mostrat en els darrers anys com a conseqüència de dues realitats: d'una banda, l'esforç exportador, i de l'altra, la caiguda del preu del petroli. Si bé aquests fenòmens han estat acompanyats de la millora de l'índex de cobertura fins al 2015, al gràfic es pot observar com s'estabilitza l'any 2016 i disminueix posteriorment, quan el preu del petroli ha fet augmentar en gran manera el valor de les importacions, que han absorbit en part el valor addicional de l'esforç exportador.

Aquesta dinàmica que s'ha donat darrerament es pot observar al quadre 16, en què es fa referència als tipus de productes exportats i importats durant diversos anys. Les dades mostren com l'any 2017 augmenta significativament el valor del combustible, més que no pas les tones, preferentment del petroli en brut i refinat. Aquest

cambraReus · Cambra Tarragona · Cambra de Comerç de Tortosa · Cambra de Comerç de Valls

7. COMERÇ EXTERIOR

Quadre 15. Comparació de la dinàmica exportadora i importadora (%)

	Exportació	Importació
Tarragona		
Variació 2016-17. Acumulat agost	19,78	34,39
Catalunya		
Variació 2016-17. Acumulat agost	8,79	9,22
Espanya		
agost	9,13	11,6
Tarragona/Catalunya		
Any 2016	10,95	13,07
2017 fins a l'agost	*11,74*	*14,93*

Font: Elaboració pròpia a partir d'ESTACOM

Gràfic 17. Índex de cobertura del comerç exterior de Tarragona (%)

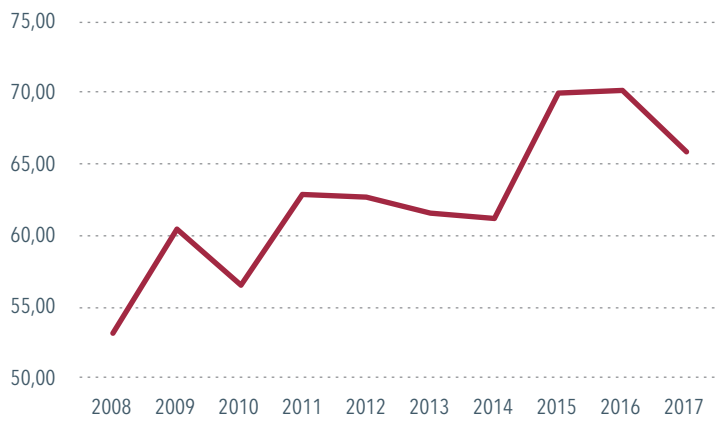

Dades fins a l'agost de 2017

Font: Elaboració pròpia a partir d'ESTACOM

fet es pot considerar una de les causes importants del fort augment del comerç exterior de la zona durant aquest exercici. Atesa la importància creixent que tenen els 10 primers països compradors i venedors, així com la dependència de la Unió Europea, principalment de la zona euro, que tenen els mercats exportadors, aquesta particularitat del comerç exterior de l'àrea i la seva concentració (vegeu el quadre 17) defineixen en bona part les exportacions. Pel que fa a les importacions, es mostra un grau de concentració lleugerament inferior en els deu primers països subministradors i un menor pes de la Unió Europea i de les compres a la zona euro. Així, per a les mercaderies importades, el dòlar té una importància superior a l'euro com a moneda d'intercanvi, cosa que també implica variacions en funció del tipus de canvi.

Quadre 16. Distribució d'exportacions i importacions per tipus de producte (%)

Exportacions	2014	2015	2016	2017*
Agroalimentaris	12,48	14,35	14,56	12,35
Begudes	0,62	0,60	0,59	0,56
Béns de consum	10,61	10,96	14,11	13,45
Combustibles	17,36	13,50	13,13	21,72
Productes industrials i tecnologia	58,94	60,59	57,61	51,92
TOTAL	*100,00*	*100,00*	*100,00*	*100,00*

Importacions	2014	2015	2016	2017*
Agroalimentaris	7,89	11,07	11,21	7,89
Begudes	0,05	0,05	0,09	0,15
Béns de consum	8,41	10,36	12,55	10,25
Combustibles	47,54	35,74	28,83	36,62
Productes industrials i tecnologia	36,10	42,78	47,32	45,09
TOTAL	*100,00*	*100,00*	*100,00*	*100,00*

Font: Elaboració pròpia a partir d'ESTACOM

Quadre 17. Concentració territorial de les exportacions i importacions (%)

Exportacions	2014	2015	2016	2017*
Primers 10 països	77,40	78,20	78,00	78,00
Unió Europea	78,60	77,90	78,40	74,70
Zona euro	65,00	62,90	63,80	63,00

Exportacions	2014	2015	2016	2017*
Primers 10 països	55,50	50,50	55,80	60,50
Unió europea	39,10	44,50	46,40	38,20
Zona euro	31,80	35,30	36,30	29,90
Resta	6,0	6,5	8,7	0,1

Font: Elaboració pròpia a partir d'ESTACOM

cambraReus · Cambra Tarragona · Cambra de Comerç de Tortosa · Cambra de Comerç de Valls

8. ÍNDEX DE QUADRES I GRÀFICS

Relació de quadres:

Quadre 1. Els ocupats. Província de Tarragona. Tercer trimestre del 2017

Quadre 2. La contractació laboral a Tarragona

Quadre 3. Variació interanual dels actius i de l'ocupació (%). Tercer trimestre de 2017

Quadre 4. Variació interanual d'afiliats a la Seguretat Social (%). Setembre de 2017

Quadre 5. La taxa d'atur al tercer trimestre

Quadre 6. Anàlisi sectorial dels aturats a Tarragona. Tercer trimestre de 2017

Quadre 7. L'índex de preus de consum. Setembre de 2017 (Base 100 = any 2016)

Quadre 8. L'ocupació turística per tipus d'oferta*

Quadre 9. La distribució dels visitants i pernoctacions per tipus d'oferta (%). Del gener al setembre de 2017

Quadre 10. Variació de l'ocupació hotelera interanual del gener al setembre (%)

Quadre 11. Distribució de l'ocupació hotelera interanual del gener al setembre entre residents i no residents (%)

Quadre 12. Habitatges iniciats per cada cent d'acabats

Quadre 13. Habitatges iniciats a les comarques costaneres

Quadre 14. Les exportacions i importacions de Tarragona (en milers d'euros)

Quadre 15. Comparació de la dinàmica exportadora i importadora (%)

Quadre 16. Distribució d'exportacions i importacions per tipus de producte (%)

Quadre 17. Concentració territorial de les exportacions i importacions (%)

Relació de gràfics:

Gràfic 1. Variació de l'ocupació interanual (en milers de persones). Tarragona.

Gràfic 2. Variació dels actius i ocupats (base 100 = any 2014)

Gràfic 3. La contractació a les comarques de Tarragona respecte del total català (%)

Gràfic 4. Variació interanual del total d'afiliats a la Seguretat Social (%)

Gràfic 5. Variació trimestral de la taxa d'atur a Tarragona (%)

Gràfic 6. Variació trimestral de l'atur total i el de llarga durada a Tarragona (%)

Gràfic 7. Variació interanual de l'IPC (%)

Gràfic 8. Variació mensual de l'IPC a Tarragona (%)

Gràfic 9. Evolució de la demanda turística a la Costa Daurada i les Terres de l'Ebre (base 100 = any 2012)

Gràfic 10. Grau d'ocupació de l'oferta hotelera a Tarragona (%)

Gràfic 11. Variació mensual del nombre de persones ocupades en hoteleria (%)

Gràfic 12. Places per persona ocupada

Gràfic 13. Habitatges iniciats i acabats a la província de Tarragona respecte del total català

Gràfic 14. Habitatges iniciats i acabats al Camp de Tarragona i a les Terres de l'Ebre

Gràfic 15. Habitatges iniciats a les comarques costaneres

Gràfic 16. Les exportacions i importacions mensuals de Tarragona (en milers d'euros)

Gràfic 17. Índex de cobertura del comerç exterior de Tarragona (%)